

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/189/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623202042
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7623202042.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a sudkýň JUDr. Jarmily Čabaiovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. X.XX.XXXX, bytom D. X, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Zeleňákom, so sídlom v Košiciach, Letná 40, IČO: 17 080 231, proti žalovaným: 1. A. E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom v B., G. XX/X, 2. A. H. I., nar. X.X.XXXX, bytom v J., K. XXXX/X, 3. E. E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom v L. G., E. M. XXX/XX a 4. Poľnohospodárske družstvo "Rozkvet" so sídlom v Odoríne, Odorín 251, IČO: 00 204 188, zastúpenému Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1735/29, IČO: 50 120 000, o neplatnosť kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 15. októbra 2024 č.k. 8C/22/2023 - 147

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvej inštancie tak, že žalobcovi priznáva proti žalovaným v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalobcovi priznáva proti žalovaným v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením zo dňa 15. októbra 2024 č.k. 8C/22/2023 - 147 stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak potom, ako uznesením zo dňa 28. septembra 2023 č.k. 8C/22/2023-98 súd zastavil konanie o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 6.12.2022 medzi žalovanými v 1. až 3. rade ako predávajúcimi a žalovaným v 4. rade ako kupujúcim s tvrdením, že žalovaní v 1. až 3. rade ako podieloví spoluvlastníci nerešpektovali zákonné predkupné právo žalobcu podľa § 140 Občianskeho zákonníka a svoj podiel previedli na žalovaného v 4. rade bez toho, aby ho ponúkli žalobcovi ako spoluvlastníkovi (výrok I.) a výrokom II. uznesenia rozhodol, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29.7.2024 č.k. 11Co/191/2023 - 143 vo výroku II. o trovách konania zrušené a vec v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistenia, že: (a) žalobca ako dôvod späťvzatia žaloby uviedol skutočnosť, že žalovaní uzatvorili dohodu o odstúpení od kúpnej zmluvy zo dňa 9.12.2022, ktorá bola predmetom žaloby, čím došlo k uvedeniu vlastníckych práv do pôvodného stavu a odpadol tak dôvod sporu, ktorý spôsobili žalovaní porušením prednostného práva kúpy žalobcu, a (b) žalobca tvrdil, že dôvodne podanú žalobu vzal späť pre správanie žalovaných, ktorí sa až po podaní žaloby zachovali v zmysle žalobnej požiadavky – lebo až po podaní žaloby žalovaní v 1. až 4. rade uzatvorili dohodu o odstúpení od kúpnej zmluvy a podali návrh na zápis vlastníckeho práva zo žalovaného v 4. rade na žalovaných v 1. až 3. rade záznamom na Okresný úrad Spišská Nová Ves, katastrálny odbor.

4. V odôvodnení uznesenia súd poukázal i na obranu žalovaného v 4. rade založenú na tvrdení, že zastavenie konania zavinil žalobca, pretože žalobca bol už pred podaním žaloby informovaný o tom, že si žalovaný v 4. rade splní svoju povinnosť a nehnuteľnosti prevedie späť na pôvodného podielového spoluvlastníka, pričom (a) žalobca sa listom zo dňa 27.2.2023 dovolal u žalovaného v 4. rade neplatnosti kúpnej zmluvy a poskytol žalovanému v 4. rade lehotu na nápravu do 6.3.2023, (b) list žalobcu zo dňa 27.2.2023 žalovaný v 4. rade prevzal dňa 2.3.2023, dňa 3.3.2023 žalovaný v 4. rade odoslal žalobcovi list, v ktorom žalobcovi oznámil, že vykoná nápravu stavu, ale potrebuje lehotu dlhšiu ako do 6.3.2023, (c) žalovaný v 4. rade dojednal odstúpenie od zmluvy, ktoré bolo podpísané dňa 6.4.2023 a 14.4.2023 a dňa 14.4.2023 bol podaný aj návrh na kataster nehnuteľností, (d) žalobca poznal postoj žalovaných k jeho nároku, že mu vyhovejú, mal možnosť informovať sa u žalovaného v 4. rade, prípadne u ostatných žalovaných, v akom štádiu je riešenie daného prevodu a nie ihneď bezdôvodne podávať žalobu, na podanie ktorej mal žalobca ešte dostatok času, keďže 3-ročná premlčacia doba by uplynula až v roku 2025.

5. Vychádzajúc zo záveru, že procesné zavinenie zastavenia konania je na strane žalovaných (bod 10. odôvodnenia uznesenia), súd následne posudzoval, či sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP a uzavrel, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú dané v charaktere sporu a spočívajú v okolnostiach, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby. Dôvodil, že hoci žalobca v čase podania žaloby mal vedomosť o krokoch žalovaných, ktoré viedli k náprave vlastníckych práv a k obnoveniu pôvodného stavu, zo žiadneho vyjadrenia žalobcu nevyplývalo, či sa žalobca po uplynutí žalobcom stanovenej lehoty, t.j. po dni 6.3.2023 a po upovedomení žalovaného v 4. rade o potrebe dlhšej lehoty, zaujímal, či skutočne došlo k náprave, pričom žalobca žalobu podal na súd dňa 3.4.2023 a k podpisu dohody o odstúpení od kúpnej zmluvy došlo dňa 6.4.2023 medzi žalovaným v 4. rade a žalovaným v 2. rade, dňa 13.4.2023 medzi žalovaným v 4. rade a žalovanou v 3. rade a dňa 14.4.2024 medzi žalovaným v 4. rade a žalovaným v 1. rade. Vezmúc na zreteľ fakt, že žalovaní nemajú rovnaké miesto bydliska, a preto bolo potrebné buď ich spoločné stretnutie alebo podpisovanie dohody postupne, súd prvej inštancie konštatoval, že pri zachovaní primeranej obozretnosti žalobca mohol a mal možnosť preveriť si minimálne u žalovaného v 4. rade, či žalovaní reálne podnikli kroky na uvedenie veci do pôvodného stavu už len z dôvodu, že vo výzve zo dňa 27.2.2023 žalobca stanovil lehotou na plnenie do dňa 6.3.2023. Dodal, že pokiaľ žalobca zasielal doporučené výzvu žalovaným, ale nepreukázal dátum doručenia tejto výzvy žalovaným, žalobcom predložený podací hárok nie je spôsobilý preukázať, že uvedená listina sa skutočne dostala do dispozície adresáta, či žalovaní mali reálne možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle žalobcu a urobiť kroky na zjednanie nápravy v primeranom čase, a preto nemožno uzavrieť, či žalobcom stanovená lehota bola primeraná. Z uvedeného súd vyvodil záver, že žaloba bola podaná predčasne, bez preskúmania splnenia podmienok daných žalobcom, ktorých plnenie žalobcovi oznámil žalovaný v 4. rade a bez reflektovania pravidiel slušnosti pri rešpektovaní zásady dobrých mravov.

6. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v celom rozsahu, ktoré sú mu povinní uhradiť žalovaní v 1. až 4. rade. Žalobca namietol, že súd prvej inštancie posúdil dôvody hodné osobitného zreteľa, týkajúce sa samotného charakteru sporu, nad rozsah ustanovenia § 257 CSP, v rozpore so zaužívanou súdnou praxou i s právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v uznesení sp. zn. 11Co/191/2023 zo dňa 29.7.2024. Podľa názoru žalobcu mal súd prvej inštancie postupovať podľa § 256 ods. 1 CSP a priznať nárok na náhradu trov konania žalobcovi z dôvodu, že žalovaní v 1. až 4. rade procesne zavinili zastavenie konania. Zopakoval, že danom prípade dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že žalovaní uzatvorili dohodu o odstúpení od kúpnej zmluvy, ktorá bola predmetom žaloby a došlo k uvedeniu vlastníckych práv do pôvodného stavu, čím odpadol dôvod sporu, ktorý spôsobili žalovaní porušením prednostného práva kúpy. Akcentoval, že žalovaný v 4. rade vedome a opakovane pristupoval k uzatváraniu kúpnych zmlúv i napriek tomu, že musel mať vedomosti o tom, že predávajúci si nesplnili zákonom stanovené povinnosti kúpu pozemkov ponúknuť podielovým spoluvlastníkom, teda mal vedieť, že porušuje zákon, ako i že žalovaný v 4. rade pri uzatváraní zmluvy, pri uzatváraní dohody o odstúpení od zmluvy a v spore na súde bol zastúpený advokátom, ktorého povinnosťou bolo preveriť, či žalovaní v 1. až 3. rade ponúkli žalobcovi prednostne právo kúpy svojich podielov k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom zmluvy.

6.1. Súdu žalobca vytkol, že bez dôkazov skonštatoval, že žalobca v čase podania žaloby mal vedomosť o krokoch žalovaných, ktoré viedli k náprave vlastníckych práv a k obnoveniu do pôvodného stavu a

v súlade s § 220 ods. 2 CSP neodôvodnil záver o prekročení hranice zásady dobrých mravov. Tvrdil, že nebolo povinnosťou žalobcu zaujímať sa, či po upovedomení od žalovaného v 4. rade skutočne došlo k náprave. V tejto súvislosti žalobca podčiarkol, že z odpovede žalovaného v 4. rade zo dňa 3.3.2023, adresovanej žalobcovi na dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu, vyplýva, že žalovaný v 4. rade oznámil, že s pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi dohodne zrušenie kúpnej zmluvy a v katastri nehnuteľnosti vykoná zmenu vlastníctva na pôvodných podielových spoluvlastníkov s tým, že poukazom na dátum doručenia dovolania sa neplatnosti právneho úkonu a žalobcom poskytnutej lehoty do 6.3.2023, žalobcovi oznámil, že nie je reálne možné zrealizovať nápravu za tak krátku poskytnutú dobu a vo svojej odpovedi žalovaný v 4. rade zároveň potvrdil, že o vykonaných úkonoch bude žalobcu informovať v krátkej dobe, a teda bol to žalovaný v 4. rade, ktorý sa zaviazal informovať žalobcu o vykonaných úkonoch, čo ale neučinil. Podľa názoru žalobcu súd mylne uzavrel, že to bol žalobca, ktorý by mal za povinnosť o týchto úkonoch vyhľadávať informácie, nakoľko táto povinnosť mu nevyplýva ani zo žiadneho platného právneho predpisu. Zdôraznil, že hoci v dovolaní sa neplatnosti právneho úkonu poskytol žalovaným lehotu do 6.3.2023, žalobu podal na súd až po uplynutí kalendárneho mesiaca dňa 3.4.2023, a to v čase, kedy v elektronickom katastri neboli zaznamenané žiadne zmeny o vykonaných právnych úkonoch, a ani žalobca nedisponoval žiadnou informáciou od žalovaného v 4. rade o vykonaných úkonoch, hoci sa na to sám zaviazal.

6.2. Za nesprávny žalobca označil úsudok súdu, že bolo potrebné buď spoločné stretnutie žalovaných, alebo podpisovanie dohody postupne po jednom, majúc pritom za irelevantný fakt, že žalovaní nemajú rovnaké miesto bydliska. Z hľadiska posúdenia, či žalobcom stanovená lehota bola primeraná a či žalovaní mali reálne možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle žalobcu a urobiť kroky na zjednanie nápravy v primeranom čase, podľa názoru žalobcu bol irelevantný i dátum doručenia výzvy žalovaným a súd nesprávne uzavrel, že žalobca nepreukázal doručenie výzvy žalovaným. V tejto súvislosti žalobca tvrdil, že v spore bolo nepochybne preukázané, že minimálne žalovanému v 4. rade bola výzva doručená najneskôr dňa 3.3.2023, t.j. dňom, kedy žalovaný v 4. rade odpovedal na výzvu žalobcu, a doručenie výzvy žalobcu aj žalovaným v 1. až 3. rade ani jeden z nich nespochybnil. Z uvedeného dôvodu žalobca považoval za vylúčené, aby jeho žaloba bola podaná predčasne. Predčasné podanie žaloby by prichádzalo podľa jeho názoru do úvahy, ak by žalobca doručil súdu žalobu ihneď po uplynutí požadovanej lehoty na nápravu, t.j. po 6.3.2023. Namietol tiež, že zo strany súdu prvej inštancie nebolo namieste odkazovať na porušenie pravidiel slušnosti pri rešpektovaní zásady dobrých mravov, naviac bez riadneho odôvodnenia, v čom videl súd ich porušenie zo strany žalobcu. Zopakoval, že žalovaný v 4. rade síce poukazyval na jeho ochotu uviesť stav vlastníckych práv do pôvodného stavu a žalobcom poskytnutú lehotu do 6.3.2023 považoval za nedostatočnú, avšak žalobca podal žalobu na súd až dňa 3.4.2023, a preto nemožno tvrdiť, že predžalobné konanie žalobcu v poňatí dovolania sa neplatnosti kúpnej zmluvy, bolo v rozpore so zásadou dobrých mravov, lebo žalobca vyčkával ešte ďalší mesiac a až potom pristúpil k začatiu súdneho konania podaním žaloby.

7. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne a náležitým spôsobom odôvodnené. Uviedol, že súd v uznesení podrobne poukázal na všetky skutočnosti, ktoré ho viedli k vydaniu rozhodnutia a logicky a vecne sa vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci. Zdôraznil, že svojím postojom k nároku žalobcu nezavinil potrebu podať žalobu a ani späťvzatie žaloby. Znovu akcentoval, že žalobca sa dovoľal neplatnosti voči žalovaným listom zo dňa 27.2.2023 a na nápravu stavu poskytol nereálne krátku lehotu. Žalovaný v 4. rade žalobcovi ihneď odpovedal, že vykoná nápravu a prevedie vlastnícke právo späť na pôvodných spoluvlastníkov, tento postoj žalovaných k dovolaniu sa neplatnosti zo strany žalobcu sa nikdy nezmenil a prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam sa v prospech pôvodných spoluvlastníkov sa uskutočnil v krátkom čase. Žalobca sa v čase podania žaloby mal možnosť informovať u žalovaných, v akom štádiu je riešenie daného prevodu a nie hneď bezdôvodne podávať žalobu, nakoľko mal stále dostatok času na podanie žaloby a poznal aj postoj žalovaných k jeho nároku, že mu vyhovejú, a preto žalobca podal žalobu predčasne a bezdôvodne.

8. Žalovaný v 4. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie so zreteľom na základné zásady rozhodovania o trovách konania dostatočne preskúmal a zistil, že v prejednávanej veci existujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť, správne aplikoval § 257 CSP a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Stotožniac sa s napadnutým uznesením, navrhol uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne. Podčiarkol, že predžalobná výzva žalobcu, v ktorej žalobca poskytol lehotu do 6.3.2024,

bola jednotlivým adresátom doručená po lehote 6.3.2024, čo vyplýva z predloženého podacieho hárku žalobcu, a tak reálne nemohlo dôjsť k dodržaniu žalobcom poskytnutej lehoty z dôvodov, za ktoré žalovaní nezodpovedajú. Dodal, že pri podaciach číslach B. až B., čo sú zásielky pre žalovaných, bola totiž zásielka ešte len dňa 6.3.2024 podaná na pošte Spišská Nová Ves a doručená napr. žalovanému v 1. rade dňa 8.3.2024, o čom predložil žalovaný v 4. rade potvrdenie.

9. Žalobca v odvolacej replike k vyjadreniu žalovaného v 4. rade zotrúvajúc v celom rozsahu na svojom odvolaní, vyjadril nesúhlas s tvrdením žalovaného v 4. rade, že právny zástupca žalobcu si vedel zistiť jednoduchým prekontrolovaním katastra nehnuteľností na internete úkony žalovaných, nakoľko žalovaný v 4. rade vo svojom vyjadrení zo dňa 3.3.2023 oznámil žalobcovi, že o vykonaných úkonoch bude žalobcu informovať v krátkej dobe, čo sa však nestalo ani z jeho strany a ani zo strany ostatných žalovaných. Otázku doručenia podania žalobcu ostatným žalovaným ako aj sledovanie úkonov žalovaných smerujúcich k zrušeniu napadnutej kúpnej zmluvy považoval žalobca za irelevantnú rovnako ako aj námietku, ktorá sa týkala poskytnutia krátkej lehoty žalovaným na nápravu, keďže žalobca trval na tom, že žalovaným bola do podania žaloby daná dostatočná a primeraná lehota. V odvolacej replike k vyjadreniu žalovaného v 2. rade žalobca zopakoval, že napadnuté uznesenie je po právnej stránke vecne nesprávne, nakoľko dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, ktoré súd vzhliadol v samotnom charaktere sporu, nie sú zákonnými dôvodmi spadajúcimi pod dôvody osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Opätovne podčiarkol, že k porušeniu zákona došlo zo strany žalovaných v 1. až 3. rade, a preto považoval za vylúčené, aby zisťoval, či a kedy došlo k náprave zo strany žalovaných v 1. až 4. rade.

10. Žalobca i žalovaný v 4. rade vo svojich odvolacích duplikách zotrvali na svojich námietkach a argumentoch.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadiska v odvolaní uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

12. Podstatou odvolania žalobcu je presvedčenie žalobcu o tom, že súd v prejednávacom prípade vec nesprávne právne posúdil, ak pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov zastaveného konania aplikoval ustanovenie § 257 CSP, nakoľko podľa jeho názoru v konaní neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je možné výnimočne nepriznať mu nárok na náhradu trov zastaveného konania voči žalovaným, ktorí až po začatí súdneho konania pristúpili k uzatvoreniu dohody o odstúpení od kúpnej zmluvy, čím došlo k uvedeniu vlastníckych práv do pôvodného stavu, v dôsledku čoho žalobca následne vzal svoju žalobu späť. Ťažisko odvolacích námietok žalobcu spočíva v tvrdení, že súd prvej inštancie síce správnym spôsobom posúdil otázku procesnej zodpovednosti za zavinenie zastaveného konania, pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania však súd nesprávne posúdil okolnosti a charakter sporu ako dôvody hodné osobitného zreteľa, čo bolo dôvodom nesprávnej aplikácie § 257 CSP.

13. Z obsahu súdneho spisu a odvolania je zrejmé, že v danom prípade nebol sporný skutkový stav, a to že žalobca sa u žalovaných listom zo dňa 27.2.2023 dovolal neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v 1. až 3. rade ako predávajúcimi a žalovaným v 4. rade ako kupujúcim, z dôvodu, že žalobcovi ako podielovému vlastníkovi nebolo ponúknuté predkupné právo k podielom predávajúcich a žiadal vykonať nápravu do 6.3.2023. Žalovaný v 4. rade v odpovedi zo dňa 3.3.2023 žalobcovi oznámil, že s pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi dohodne zrušenie kúpnej zmluvy a v katastri nehnuteľností vykoná zmenu vlastníctva, o ktorých úkonoch žalobcu prisľúbil informovať v krátkej dobe s tým, že tieto úkony ale nie je možné zrealizovať v žalobcom poskytnutej lehote. Dňa 3.4.2023 žalobca podal na súd žalobu, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že je neplatná kúpna zmluva zo dňa 7.12.2022, ktorú medzi sebou uzatvorili žalovaní v 1. až 3. rade ako predávajúci a žalovaný vo 4. rade ako kupujúci, týkajúca sa prevodu podielu na v žalobe špecifikovaných nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území D. a zapísaných na liste vlastníctva č. XX (ďalej len „kúpna zmluva“). Žalovaní v 1. až 4. rade dňa 6.4.2023 uzatvorili Dohodu o odstúpení od kúpnej zmluvy a na jej základe bol dňa 14.4.2023 podaný návrh na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností záznamom, ktorý je evidovaný pod Z-1062/2023.

14. V konaní bolo nesporné, že žalobca podal dňa 3.4.2023 žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v čase, keď na liste vlastníctva č. XX bol na jej základe zapísaný žalovaný v 4. rade, teda dôvodne. K náprave uvedením do pôvodného stavu vlastníckych práv došlo až záznamom Dohody o odstúpení od kúpnej zmluvy zo dňa 9.12.2022, vykonaným dňa 14.4.2023, čím až po podaní žaloby odpadol predmet sporu. Procesné zavinenie žalovaných v 1. až 4. rade na zastavení konania v prejednávanej veci preto zakladá právo žalobcu na plnú náhradu trov konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého k strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Z odôvodnenia preskúmaného uznesenia plynie, že súd prvej inštancie uzavrel, že procesné zavinenie zastavenia konania je na strane žalovaných v 1. až 4. rade. Tento záver v tomto odvolacom konaní nebol stranami sporu spochybnovaný a nestal sa preto predmetom odvolacieho prieskumu.

15. V intenciách odvolania žalobcu odvolací súd posudzoval opodstatnenosť odvolacej námietky žalobcu založenej na tvrdení, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu trov konania nesprávne posúdil okolnosti a charakter sporu ako dôvody hodné osobitného zreteľa, v dôsledku čoho súd na vec aplikoval § 257 CSP, hoci zákonné podmienky pre aplikáciu tohto ustanovenia neboli splnené.

16. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

17. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania (v danom prípade podľa § 256 ods. 1 CSP), súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom, alebo sčasti neprizná.

18. Zákon z hľadiska aplikácie § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočnosť okolností. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočnosť okolností zákon bližšie nešpecifikuje. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. Túto normu totiž nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

19. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. m.m. uznesenie NS SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, 3MCdo/46/2012, 5Cdo/67/2020) nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti náhrady trov konania výnimočne prihliadnuť. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Dôvod hodný osobitného zreteľa môže existovať vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, a je daný charakterom konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia možno pristúpiť aj z aspektov sociálnych, kedy súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si súd vždy všíma aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

20. Podľa odôvodnenia preskúmaného uznesenia súd prvej inštancie dospel k záveru, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú dané v charaktere sporu a spočívajú v okolnostiach, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby. Pri posúdení okolností, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby, súd vyjadril názor, že žalobca pri zachovaní priemernej obozretnosti mohol a mal možnosť preveriť si napr. u žalovaného v 4. rade, či žalovaní reálne podnikli kroky na uvedenie veci do pôvodného stavu. Žalobca v odvolaní namietal, že nebolo jeho povinnosťou zaujímať sa, či po uvedení od žalovaného v 4. rade skutočne došlo k náprave. S týmto argumentom žalobcu odvolací súd súhlasí za stavu, ak z obsahu odpovede žalovaného v 4. rade na dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu zo dňa 3.3.2023 bezpochyby vyplýva prísľub žalovaného v 4. rade, že o vykonaných úkonoch bude žalobcu informovať v krátkej dobe, čo sa však nestalo (táto skutočnosť nebola spochybnovaná). Navyiac je potrebné prisvedčiť žalobcovi i v názore, že povinnosť zisťovať predmetné informácie žalobcovi nevyplýva(la) ani zo žiadneho právneho predpisu.

21. Podľa posúdenia odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne posúdil ako dôvod hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci aplikáciu § 257 CSP (bez ďalšieho) ochotu žalovaných (žalovaného v 4. rade) uviesť vlastnícke pomery k nehnuteľnosti do pôvodného stavu a žalobcom poskytnúť

lehotu na usporiadanie do 6.3.2023, považujúc ju za krátku a nedostatočnú vzhľadom na počet účastníkov kúpnej zmluvy a vzdialenosť miesta ich pobytu, na čo poukazoval i žalovaný v 4. rade. S prihliadnutím na reálny moment podania žaloby na súd dňa 3.4.2023, podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje časové obdobie od doručenia výzvy žalobcu žalovaným (žalovanému v 4. rade najneskôr v deň 3.3.2023) až do podania žaloby dňa 3.4.2023, teda jeden mesiac, dostatočný časový priestor na usporiadanie vzniknutého stavu - realizáciu spätného prevodu vlastníckych práv na pôvodných podielových spoluvlastníkov. Žalobu z tohto dôvodu nie je preto možné považovať za predčasnú, a to v situácii, ak osobitná dohoda strán a žiaden právny predpis nestanovuje časové obdobie, ktoré malo uplynúť medzi dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu a podaním žaloby na súd a pokiaľ ani jeden zo žalovaných nenamietal doručenie výzvy žalobcu zo dňa 27.2.2023 pred podaním žaloby na súd, nebolo podstatné zaoberať sa tým, či žalovaným bolo preukázané doručenie tejto výzvy iba poštovým podacím hárkom, a kedy (k akému dátumu) sa dostala do dispozičnej sféry všetkých adresátov.

22. V kontexte uvedeného a so zreteľom na to, že dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku (por. uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 2. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19), je potrebné prisvedčiť žalobcovi i v názore v odvolaní, že z odôvodnenia preskúmaného uznesenia a ani z obsahu spisu nevyplývajú také okolnosti, z ktorých by bolo možné konštatovať, že by žaloba bola podaná bez akéhokoľvek právneho nároku, len s cieľom poškodiť iného (žalovaných) a vyvodiť tak záver, že jej podanie je porušením dobrých mravov vo vzťahu k žalovaným. Dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania žalobcovi, ktorý dôvodne uplatnil svoj nárok na súde, tak ako ich uviedol súd prvej inštancie, nemožno podľa posúdenia odvolacieho súdu pokladať za také mimoriadne a výnimočného charakteru, ktoré by odôvodňovali pri rozhodnutí o trovách konania odchýlenie od zásady zodpovednosti za zastavenie konania a aplikáciu § 257 CSP. Samotnú povahu daného sporu a súdom konštatované okolnosti uplatnenia nároku žalobcu na súde nemožno jednotlivo a ani v ich súhrne posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by malo byť o trovách zastaveného konania rozhodnuté mimoriadnym spôsobom, a to v neprospech žalobcu.

23. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že právo na náhradu trov zastaveného konania v danom prípade podľa § 256 ods. 1 CSP vzniklo žalobcovi a výnimočné dôvody opodstatňujúce aplikáciu § 257 CSP v prejednávanej veci nie sú dané. Preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP uznesenie zmenil tak, že žalobcovi priznal voči žalovaným v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

24. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný procesný úspech, priznal nárok na 100 % náhradu trov proti žalovaným v 1. až 4. rade, ktorí boli v tomto odvolacom konaní neúspešní. V súlade s § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).